

Nr 208.

Av herr Nilsson, Alfred, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till remontering vid armén.

Den alltjämt fortgående minskningen av landets hästbestånd har under senare år vid flera tillfällen varit föremål för uppmärksamhet från såväl myndigheters som näringssammanslutningars sida. Enligt en nyligen vidtagen undersökning av 1951 års hästavelsutredning har landets framtida behov av arbetshästar beräknats till omkring 300 000. Allvarlig risk förefinnes emellertid, att hästbeståndet inom kort kommer att avsevärt understiga det sålunda erforderliga antalet. De nuvarande unghästårgångarna kunna icke rekrytera mer än halva detta antal, och den följårgång, som beräknas komma till våren, har beräknats i bästa fall svara mot en häststock på 130 000 hästar eller sålunda endast omkring 40 procent av 1956 års rekryteringsbehov.

Inför det katastrofläge, som sålunda hotar hästaveln, är det ofrånkomligt, att effektiva åtgärder vidtagas för att tillgodose arméns och näringslivets behov av hästar ävensom att tillse, att hästmaterialet i kvalitativt hänseende blir det bästa möjliga. Nödvändigheten härav blir särskilt framträdande med hänsyn till den risk som förefinnes, att importen av motorbränsle vid handelsavspärrning eller krig försvåras eller omöjliggöres. Behovet av effektiva åtgärder till förhindrande av den alltför starka minskningen av landets hästbestånd har i skilda sammanhang framhållits av militära och civila myndigheter liksom även av sammanslutningar på jordbrukets område. Även riksdagen har visat intresse för den inhemska hästavelns vidmakthållande och för bevarandet av ett för arméns och näringslivets behov erforderligt hästbestånd. Senast har 1952 års riksdag i enlighet med vad jordbruksutskottet föreslagit i sitt utlåtande nr 34 fattat beslut om vissa åtgärder till hästavelns främjande och därvid, bl. a., bemyndigat Kungl. Maj:t att ur statens hästavelsfond disponera erforderliga medel för utdelande av uppfödning- och bevaringspremier till varmblodiga hästar samt hos Kungl. Maj:t anhållit om utredning av möjligheterna för export av hästar samt vidtaga de åtgärder, vartill förhållandena i detta avseende kunde föranleda.

Enligt vad statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet framhållit kommer förslag till ytterligare åtgärder för hästavelns främjande att föreläggas 1953 års riksdag på grundval av vad 1951 års hästavelsutredning föreslagit. Denna utredning tillsattes med anledning av 1951 års riksdags skrivelse nr 328, vari riksdagen med anledning av väckta motioner anhöll, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande de åtgärder, som borde vidtagas för att åstadkomma en hästavel motsvarande landets behov,

samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde för-
anleda.

De förslag, som denna utredning nu framlagt, äro väl motiverade och komma, om de kompletteras i enlighet med de yttranden, som avgivits i ärendet, att i sin mån medverka till det av riksdagen åsyftade målet att trygga landets behov av arbetshästar.

Föreningarna för ardenneraveln, den nordsvenska och den varmblodiga hästaveln ha framhållit, att den springande punkten i hela hästavelsproblemet låge i den bristande lönsamheten och att någon påtaglig uppryckning av hästaveln icke är att påräkna så länge denna avel icke kan göras så lönsam, att åtminstone uppfödningsskostnaderna bli täckta. Även flera hushållningssällskap hava framhållit angelägenheten av att priset på hästar, som inköpas för arméns behov, motsvarade kostnaderna för deras uppfödning.

Även ur arméns synpunkt skulle ett högre inköpspris på hästar medföra påtagliga fördelar. Härigenom skulle urvalet vid hästinköpen bliva större, varigenom en bättre kvalitet på de inköpta hästarna skulle kunna påräknas, och detta skulle i fråga om ackordshästarna i sin tur medföra, att lämpligare fodervärdar kunde erhållas. Nuvarande låga priser stimulera icke ortens uppfödare att till närliggande regemente utbjuda sina hästar.

Enligt den av 1951 års hästavelsutredning verkställda undersökningen uppgå uppfödningsskostnaderna till omkring 3 000 kronor per häst. Med hänsyn härtill skulle en avsevärd höjning av arméns inköpspris på hästar böra vidtagas. Under fjärde huvudtitelns anslag till remontering har emellertid föredragande departementschefen uttalat, att det finge anses befogat att medelinköpspriset för kallblodiga hästar för budgetåret 1953/54 icke komme att överstiga de priser, som lades till grund för innevarande års anslagsberäkningar. Till följd härav har departementschefen icke heller räknat med någon höjning av inköpspriset för varmblodiga hästar. I enlighet härmed har han räknat med ett medelinköpspris av 1 700 kronor för kallblodiga hästar och 2 000 kronor för varmblodiga.

I anslutning till vad ovan anförts anse vi, att arméns inköpspris på hästar bör höjas så att de motsvara uppfödningsskostnaderna. Vi ha emellertid i nuvarande läge ansett oss böra stanna vid en höjning av inköpspriset till 2 400 kronor och hemställa därför,

att riksdagen måtte besluta, att arméns medelinköpspris på hästar icke må understiga 2 400 kronor per häst samt att härav föranledd höjning av det under riksstatens fjärde huvudtitel uppförda reservationsanslaget till remontering måtte vidtagas.

Stockholm den 27 januari 1953.

Alfr. Nilsson,
Steneberg.

Gust. Elofsson
i Vä.

L. Tjällgren.